

Overweging bij Mattheüs 22: 34-40

Zondag 25 augustus 2024

Ds. Dick Snijders

Gemeente van Christus,

Het is met twee zinnen te zeggen waar het in het leven om gaat.

Waarvoor zouden we dan zo'n dik boek als de Bijbel nodig hebben?

'Heb de Heer, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw verstand.

Dat is het grootste en eerste gebod.

Het tweede is daaraan gelijk: heb uw naaste lief als uzelf.

Deze twee geboden zijn de grondslag van alles wat er in de Wet en de Profeten staat.'

Om dat te weten hebben we toch helemaal geen boek nodig?

Toch blijkt het niet vanzelfsprekend dat we er naar leven.

Misschien levert dat nou juist zo'n dik boek op.

Een geschonden en moeilijk bestaan vormen de basis van veel literatuur.

De oorlogen, misstanden en ongelijkheid vullen de geschiedenisboeken.

Geschiedenis die telkens opnieuw herhaald wordt.

Mensen veranderen in de loop van hun levensweg,

maar de mensheid als geheel verandert niet.

Al die verhalen houden ons een spiegel voor en ze kunnen ons helpen om op de goede manier zelf wel te veranderen.

'Heb de Heer, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw verstand,'
zegt Jezus.

Wat is dat dan, liefhebben?

Misschien is dat wel het grote misverstand.

In de popmuziek gaat het vaak over liefde en seks.

Misschien ligt daar een deel van het onbegrip.

De ene keer gaat het over Annabel of Jolene en de andere keer over Dear John of Ben.

De liederen getuigen van persoonlijke heftige gevoelens,

ze gaan over verliefdheid, over een klik of juist afwijzing en bedrog, of de angst om te verliezen.

Je hebt een lief of niet.

Ook al heet het liefhebben, heeft het niet met zoiets als 'hebben' te maken.

Het is geven, gunnen en dat op verschillende manieren.

Jezus spreekt over liefhebben met ons hart, onze ziel en ons verstand en elders lezen we ook over onze kracht.

We zijn niet allemaal hetzelfde en we zijn niet allemaal overal goed in.

De een is meer een denker of een spreker, de ander een gevoelsmens, spiritueel aangelegd of juist een doener.

Ieder mens mag er zijn en ieder aspect van ons bestaan doet er toe.

Er valt heel verheven over liefde te praten, juist omdat het zo moeilijk is om waar te maken.

Jezus zet ons daarbij met de voeten juist op de aarde.

Op deze plek, op de aarde, speelt zich ons leven af.

Hier moet het gebeuren.

Hoe wordt liefde voor God en voor de medemens concreet?

Gewoon door tijd, aandacht en energie aan de ander te besteden.

Het is best wel vreemd dat aan Jezus gevraagd wordt wat het grootste gebod in de wet is.

Op die vraag hadden en hebben de rabbijnen al lang een antwoord, namelijk hetzelfde antwoord als dat Jezus geeft.

Wat Jezus zegt, is niet nieuw of verrassend anders.

We kunnen hetzelfde antwoord beluisteren bij moslims, humanisten, hindoes, boeddhisten en atheïsten.

Wat nog vreemder is, is dat de vraag aan Jezus gesteld wordt om hem op de proef te stellen.

Het is al de derde vraag op rij die Hem met dat doel gesteld wordt.

Als het doel van de vraag is om iemand ten val te brengen, ontbreekt juist in de vragen de liefde; de liefde voor God en voor de mens.

Liefde brengt een mens niet ten val, maar laat hem opstaan.

Liefde drijft de ander niet in de hoek, maar zet hem in de ruimte.

Wat werkelijk belangrijk is kan niet met beroep op een geschreven woord worden opgelost.

Er zijn veel boekjes met als titel: 'Wat zegt de Bijbel over ...?'

Dat kan interessant zijn, maar de Bijbel lost onze vragen niet op.

Over praktisch alles wordt in de Bijbel op verschillende manieren gesproken.

Dat betekent dat we een keuze moeten maken.

Iedereen die de Bijbel leest, maakt zulke keuzes: welke teksten die leest, en hoe die ze interpreteert en tegen elkaar afweegt.

De Bijbel maakt de keuzes niet voor ons.

We moeten zelf onze hart en ziel laten spreken, zelf ons verstand gebruiken.

We komen steeds in nieuwe situaties; er zijn steeds nieuwe vragen, er komt van alles op ons af, dilemma's waar we nooit aan gedacht hadden.

Geen enkele tekst - en dus ook geen enkele Bijbeltekst - kan een excuus zijn om niet ons hart te laten spreken, om niet onze ziel open te stellen om niet ons verstand te gebruiken.

Daarom is het goed dat de vraag gesteld is:

wat is belangrijkste om goed te leven, om een goed mens te zijn.

'Heb de Heer, uw God, lief met heel uw hart en met heel uw ziel en met heel uw verstand.
En heb uw naaste lief als uzelf.'
Ga daar maar aan staan.
- Amen.